

SÉRVULO & ASSOCIADOS – SOCIEDADE DE ADVOGADOS, RL, A DALŠÍ proti Portugalsku (č. 27013/10)

Rozsudek z 3. září 2015

Zabavení velkého množství počítačových dokumentů v advokátní kanceláři. První stěžovatelka je advokátní společnost. Další stěžovatelé jsou její členové nebo partneři. V roce 2006 bylo zahájeno trestní řízení proti několika portugalským a německým občanům pro podezření ze spáchání trestného činu korupce a praní špinavých peněz v souvislosti s koupí portugalskou vládou dvou ponorek od německého konsorcia. Vyšetřování bylo vedeno po dvou liniích, jednak pokud šlo o samotnou koupi ponorek a jednak pokud šlo o protihodnotu údajně poskytnutou německým konsorciem ve prospěch určitých portugalských obchodních společností. Státní zaměstnanci byli podezříváni, že během obchodních jednání získali majetkový prospěch na úkor státu. Obě vyšetřování byla vedena pod kontrolou vyšetřovacího soudce, který byl v dané době jediným soudcem Ústředního trestního vyšetřovacího soudu („ÚTVS“). V září 2009 vyšetřovací soudce vydal dvě povolení k domovním prohlídkám v prostorách stěžovatelské společnosti. Prohlásil v nich, že operace budou vedeny pod dohledem vyšetřovacího soudce. Vzhledem k tomu, že se jich nakonec nemohl zúčastnit, požádal, aby ho zastoupili dva vyšetřovací soudci trestního vyšetřovacího soudu v Lisabonu. Obě povolení umožňovala přístup do všech kanceláří stěžovatelské společnosti, které byly obsazeny advokáty, kteří se na obchodní transakci podíleli nebo do ní byli nějakým způsobem zapojeni. Povolení konkrétně nařizovalo, aby:

- byly zabaveny všechny dokumenty, předměty a jiné věci, zejména v elektronické podobě, které se dotýkaly s trestnými činy, které byly předmětem vyšetřování;
- aby byla odtajněna korespondence s tím, aby přístup do elektronických složek byl proveden na základě 35 klíčových slov;
- aby složky, na něž se vztahuje služební tajemství, byly zkopírovány na numerický nosič, který bude vyšetřovacímu soudci předán.

Vyšetřovací soudce nakonec žádal, aby byl domovní prohlídce přítomen zástupce Advokátní komory.

Vzhledem k tomu, že se stěžovatelé proti nařízení vyšetřovacího soudce odvolali, dokumenty, které byly zabráný během domovní prohlídky, byly zapečetěné, a aniž by byli stěžovatelé kontaktováni, předány předsedovi odvolacího soudu. V říjnu 2009 místopředseda odvolacího soudu rozhodl, že zabavení dokumentů a elektronických složek bylo přiměřené vzhledem ke sledovanému cíli, totiž výkon spravedlnosti týkající se záležitostí velkého rozsahu, a že nedošlo k porušení žádné ústavní zásady týkající se respektování soukromého života. Nařídil, aby dokumenty byly předány zapečetěné na ÚTVS. V roce 2011 trestní řízení bylo rozděleno na dvě vyšetřování. Veškeré dokumenty byly stěžovatelům vráceny až na dva pevné disky, které byly stěžovatelské společnosti po skončení druhého vyšetřování.

První vyšetřování bylo uzavřeno rozhodnutím o zastavení řízení. Druhé řízení skončilo rozsudkem o nevině všech stěžovatelů.

Před ESLP stěžovatelé namítali, že šetření v jejich počítačovém systému a zabavení složek a elektronické korespondence.

Podle názoru ESLP došlo k zásahu do práva na respektování korespondence stěžovatelů zaručeného článkem 8 Úmluvy. Šlo o zásah zákonný a sledující legitimní cíl

předcházení trestné činnosti. Pokud šlo o jeho nezbytnost v demokratické společnosti, ESLP nejprve uvedl, že vzhledem k tomu, že prohlídky byly uskutečněny jako součást vyšetřování, povolení k jejich provedení se opíralo o podezření, že došlo k trestné činnosti. Pokud šlo o obsah a rozsah povolení k prohlídkám a zabavených dokumentů, ESLP podotkl, že šetření v počítačovém systému stěžovatelské společnosti bylo provedeno na základě 35 klíčových slov, které souvisely s vyšetřováním, jako „protiplnění“, „financování“ a slova běžně užívaná v advokátní kanceláři, která se specializuje na finanční právo – „swap“ nebo „spread“. Na první pohled se tak rozsah povolení k domovním prohlídkám a zabavení dokumentů zdál široký. Po kontrole, kterou provedl vyšetřovací soudce ÚTVS, kdy bylo smazáno 850 složek, zbylo 89 tisíc počítačových složek a 29 tisíc elektronických vzkazů, které byly analyzovány.

ESLP konečně zkoumal, zda existovaly dostatečné záruky proti zneužití. Podle Statutu Advokátní komory, bylo zakázáno zabavovat dokumenty, na které se vztahovalo profesní tajemství advokátů, ledaže by šlo o advokáta, proti kterému bylo vedeno vyšetřování. Trestní řád a Statut Advokátní komory též zakotvovaly určité procesní záruky, pokud šlo s domovními prohlídkami a zabavováním dokumentů v advokátní kanceláři. V daném případě jeden advokát, který dříve pracoval pro stěžovatelskou společnost, byl předmětem daného trestního vyšetřování za zanedbání úředních povinností.

Pokud šlo o to, jak domovní prohlídky probíhaly, ESLP poznamenal, že se jich účastnilo několik stěžovatelů stejně jako zástupce Advokátní komory a vyšetřovací soudce celou operaci zaštiťoval. ESLP považoval za důležité, že jakmile stěžovatelé podali proti nařízení o domovních prohlídkách, zabavené dokumenty byly zapečetěny, aniž by je viděl vyšetřovací soudce, do okamžiku, než o odvolání bylo předsedou odvolacího soudu. Mimoto o provedení prohlídek byl sepsán protokol, v němž byly přesně uvedeny všechny zabavené položky. Bez významu též nebylo, že místopředseda odvolacího soudu projednal odvolání stěžovatelů a judikoval, že nedošlo ke zřejmému zásahu do jejich profesního tajemství, a vyšetřovací soudce ÚTVS zkontroloval veškeré zabavené dokumenty a nařídil zničení okolo 850 složek, neboť obsahovaly informace osobní povahy, na něž se vztahovalo profesní tajemství, nebo se týkala jiných osob mimo vyšetřování.

K námitce stěžovatelů, že jim zabavené materiály nebyly ihned vráceny, ESLP podotkl, že vnitrostátní právo takovou povinností nezakotvuje a že jim byly vráceny v době, kdy to zákon dovozoval.

Judikoval, že přes velký rozsah domovních prohlídek a zabavených materiálů, záruky proti zneužití, svévoli a zásahům do profesního tajemství advokátů byly odpovídající a dostatečné. Provedené domovní prohlídky a zabavení elektronických dokumentů a elektronické pošty tak nebyly nepřiměřené s ohledem na cíl, který sledovaly.

ESLP judikoval, že nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy.